

Геращенко І.О., к.е.н., доцент
кафедри організації виробництва та управління персоналом
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
Сиротенко В.В., студент
кафедри організації виробництва та управління персоналом
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

В багатьох дослідженнях концепція конкурентоспроможності на мікрорівні розглядається як потенціал підприємства конкурувати в локальному, регіональному, національному та інтернаціональному просторах. Перш за все, це пояснюється тим, що успіх фірми знаходиться в тісному взаємозв'язку з рівнем її присутності на ринку.

Сучасні умови діяльності економічних суб'єктів в Україні характеризуються невизначеністю, тобто внутрішньою нестійкістю та достатньо обмеженою передбачуваністю поведінки інших суб'єктів економічних відносин. За таких обставин серед основних факторів конкурентоспроможності підприємства провідне місце займають: конкурентоспроможність продукції та його інноваційна діяльність. Крім того, в мінливому ринковому середовищі необхідно безперервно вдосконалювати власну продукцію й усі інші процеси на підприємстві, а також вміти адаптуватися, саме тому постійне впровадження інновацій на сучасному етапі розвитку економіки є основним засобом збереження конкурентоспроможності і невід'ємною частиною підприємницької діяльності.

Теоретичні і практичні аспекти проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємств а також вплив на них інноваційної активності досліджували такі українські вчені, як Амоша О.І., Бандур С.І., Богиня Д.П., Грішнова О.А., Дмитренко Г.А., Колот А.М., Кравченко І.С., Лібанова Е.М., Лісогор Л.С., Макарова О.В., Новікова О.Ф., Онікієнко В.В., Петрова І.Л., Пирожков С.І., Семикіна М.В., Шаульська Л.В та інші. Однак дана проблема і на сьогодні залишається відкритою.

Поняття конкурентоспроможність та інновація знаходяться в причинно-наслідковому зв'язку. В даному контексті інновація виступає причиною, а конкурентоспроможність – наслідком. Тобто продукування інновацій, застосування інноваційних методів ведення бізнесу є умовою успішної присутності підприємства на ринку [1].

З огляду на нові тенденції і проблеми якісних перетворень, для нашої країни в даний час є тільки одне рішення: стрімко підвищувати конкурентоспроможність товарів обробної промисловості завдяки поліпшенню їх споживчих властивостей, зниження споживання ресурсів, і таким чином розширити попит на них як на вітчизняному, так і світовому ринках. У зв'язку з цим економічна сутність підвищення і посилення конкурентних позицій виробництва полягає в тому, щоб безперервно удосконалювати корисні

властивості продукції, що випускається, знижувати її капіталомісткість і собівартість. Разом з тим, чим більша різниця між верхнім і нижнім межами ціни товару (з умовою збереження високих споживчих якостей), тим більше можливостей для того, щоб успішно маневрувати на ринку і, отже, вище конкурентоспроможність товару і його виробника.

Виняткове місце в сукупності чинників конкурентоспроможності займають науково-технічний рівень і якість продукції як результати активної інноваційної діяльності, яка виступає в ролі стратегічного засобу скорочення витрат виробництва і проникнення на нові ринки збуту. Надзвичайно актуальним для економіки України, значно відсталої від економік провідних країн за рівнем конкурентоспроможності, є радикальне підвищення якості товарів з метою збільшення і зміни структури експорту, зміцнення конкурентних позицій [2].

Сьогодні розвиток національної економіки має завдання підвищення конкурентоспроможності не тільки виробленої продукції, а й самих суб'єктів господарювання, регіонів і, в кінцевому рахунку, держави.

Чинниками, що забезпечують підвищення конкурентоспроможності, можна назвати:

- нормативно-правову базу, якість інститутів влади і суспільства;
- інвестиційну привабливість та інвестиційний клімат регіону;
- інноваційну активність господарюючих суб'єктів, включаючи мале і середнє підприємництво;
- питому вагу конкурентоспроможної продукції, виробленої підприємствами регіону, на внутрішньому і міжнародному ринках;
- загальний стан основних фондів та інфраструктури території;
- кадровий потенціал;
- стан навколишнього середовища і дієвість системи природокористування.

Враховуючи це, далеко не повний, перелік чинників, проблема збільшення темпів зростання конкурентоспроможності економіки вимагає системного вирішення безлічі завдань і, перш за все, пошуку нових підходів і методів їх реалізації.

Світовий досвід свідчить про те, що в сучасних ринкових умовах підвищення конкурентних позицій пов'язано з переводом його економіки на інноваційний шлях розвитку.

В економіці нового типу інноваторство виступає як найважливіший інструмент конкурентної боротьби, формує позитивний імідж і покращує інвестиційну привабливість товаровиробників і регіонів. Лише інноваційно-орієнтовані регіональні підприємства, які засновують своє функціонування на реалізації останніх науково-технологічних досягнень, зможуть створювати якісні товари, що користуватимуться попитом у споживачів.

Для покращення інноваційної політики України пропонується: вдосконалити законодавчо-нормативну базу щодо регулювання інноваційної діяльності; ввести ряд диференційованих податкових пільг для підприємств залежно від їх активності в інноваційному процесі; ввести прогресивну шкалу оподаткування для венчурних підприємств; запровадити статистичну звітність малих інноваційних підприємств. Важливе значення для активізації інноваційної діяльності має розвиток мережі венчурних підприємств, невеликих за розміром, гнучких ризикових фірм, котрі створюються з метою апробації, доопрацювання і доведення до промислової реалізації інновацій, що характеризуються високим ступенем ризику. Виваженим і найдоцільнішим методом упровадження інновацій є створення при великих підприємствах внутрішніх венчурів, що дає змогу значно зменшити ризик великих підприємств, оскільки вони братимуть до впровадження лише перевірені венчурними підприємствами високоефективні інноваційні проекти [3].

Література:

1. Карпунь, І.Н. Мотивація і стимулювання інноваційної діяльності підприємства / І.Н. Карпунь // Проблеми економіки та управління. - Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2008. - С. 529-533.

2. Федулова Л. І. Інноваційний вектор розвитку промисловості України / Л. І. Федулова // Економіка України. - 2013. - № 4. - С. 15–23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2013_4_3.

3. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. – Тернопіль: “Економічна думка”, 2003. – 326 с.